

Nærings-NM og Attraktivitetsbarometeret

Hva må til for å klatre på rangeringene?

23. april 2009

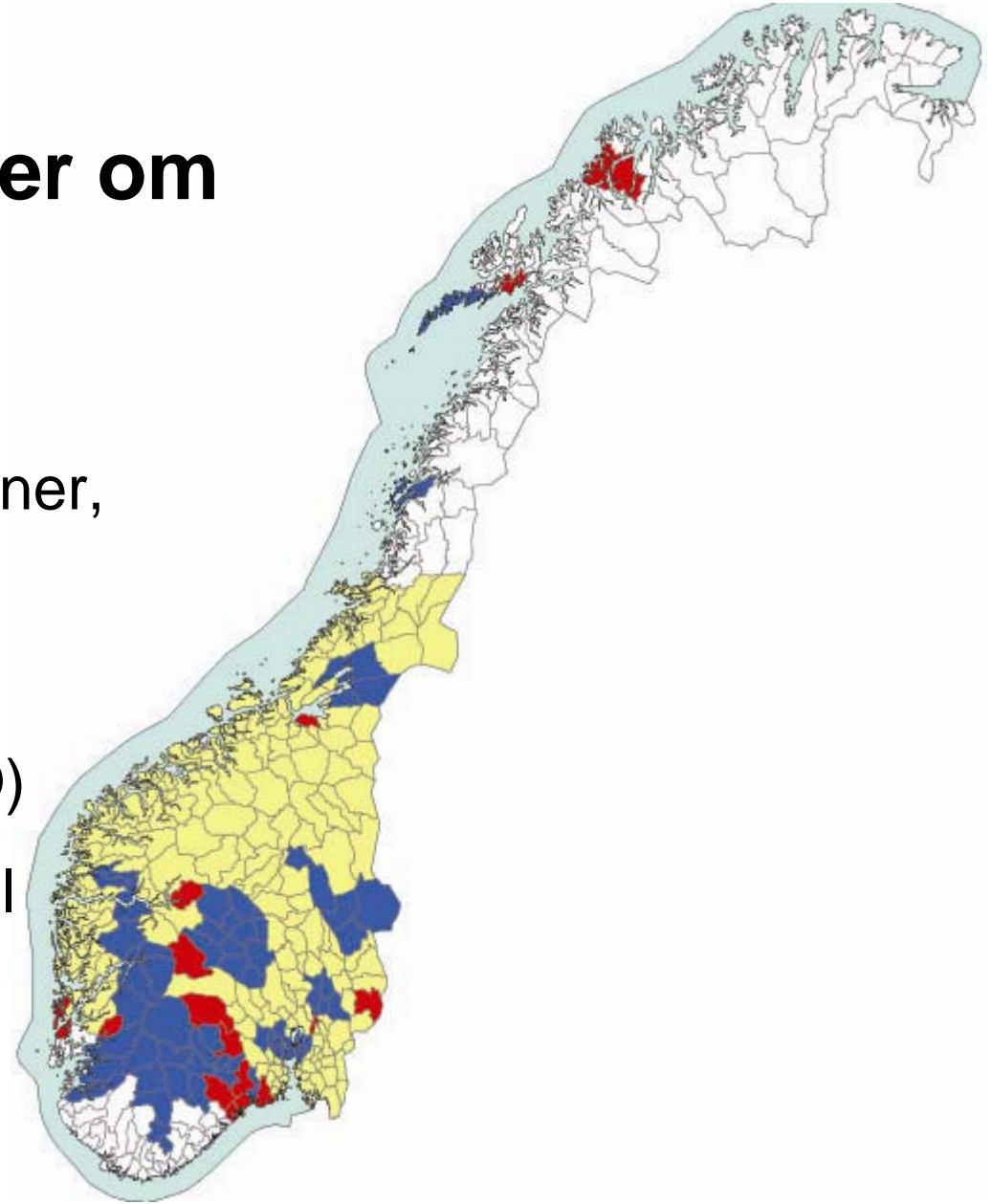
Prosjekter og rapporter om næringsutvikling og attraktivitet:

Regionale analyser for kommuner, regioner og fylker

Nærings-NM (NHO)

Attraktivitetsbarometeret (NHO)

Forskerprosjekt i VRI: Regional attraktivitet

Målgrupper:

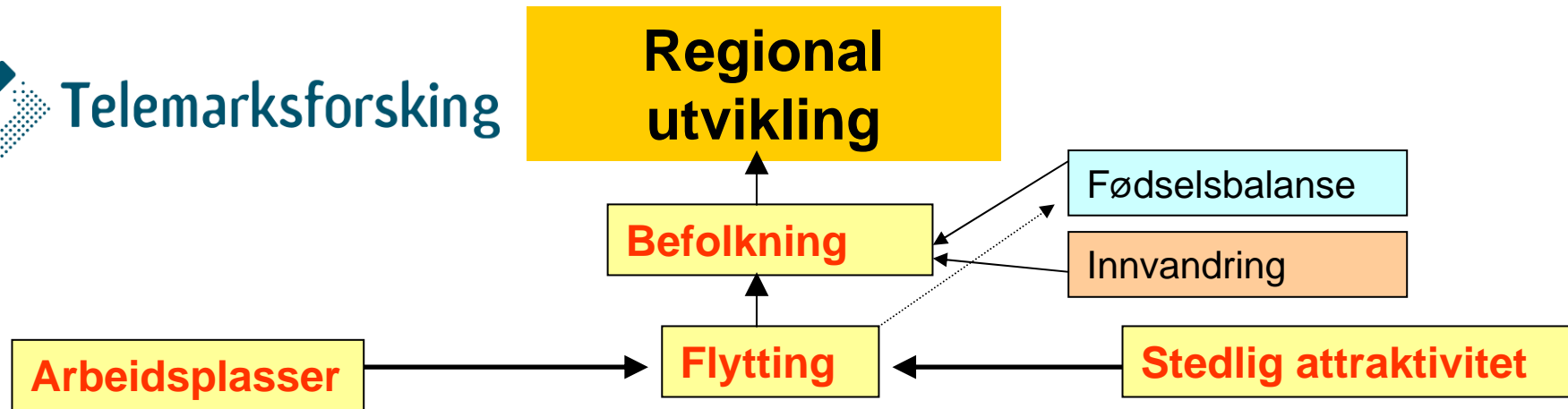
Regionale utviklingsaktører på kommune, region eller fylkesnivå, som f eks fylkeskommuner, Innovasjon Norges distriktskontorer, regionråd, regionale eller kommunale utviklingsselskap, enkeltkommuner

Formål med analysene:

Til hjelp i strategisk planlegging, situasjonsanalyser, benchmarking mot andre områder

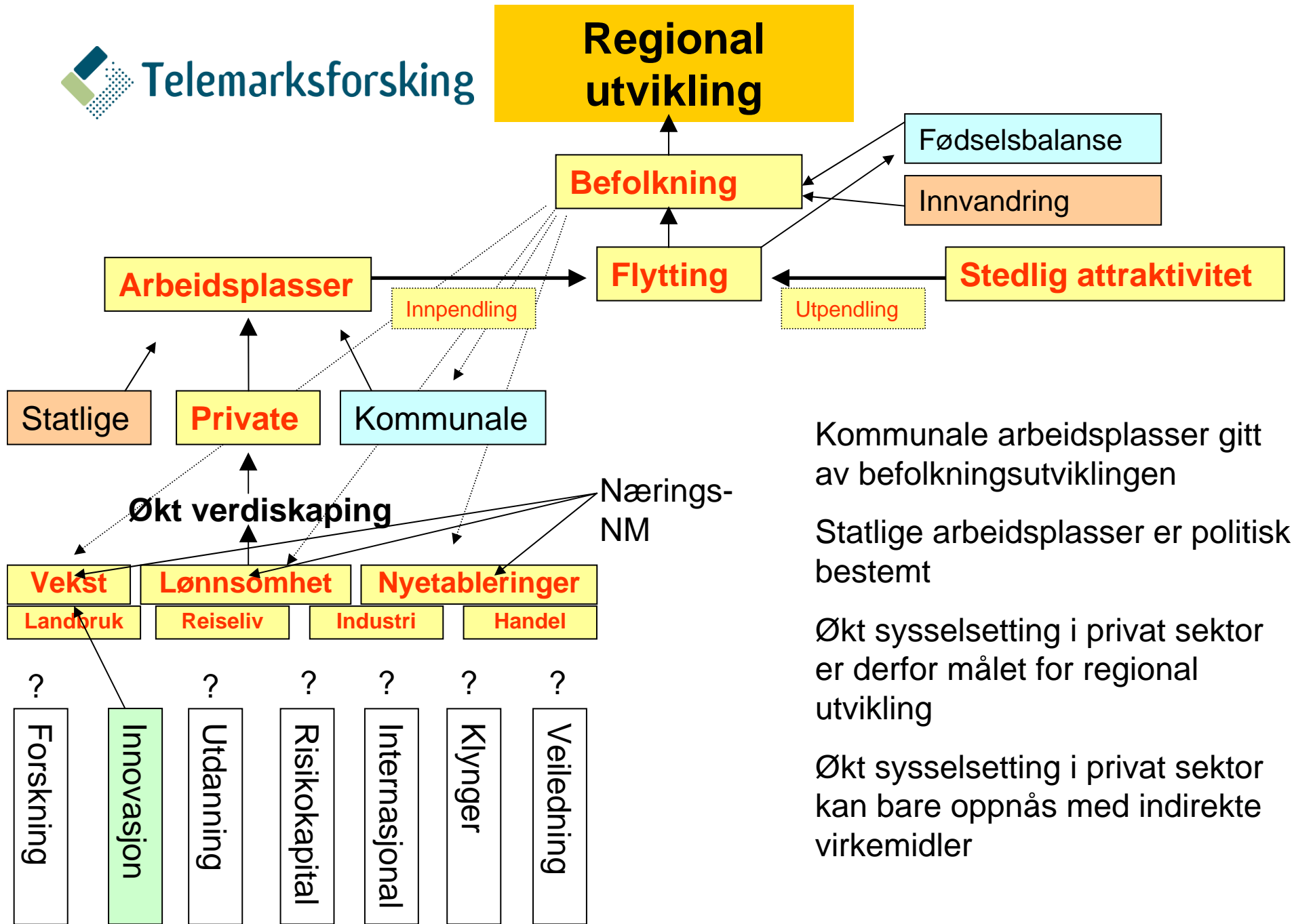
Tema

- Befolkning
- Arbeidsplasser, næringsstruktur, pendling
- Attraktivitet
- Nyetableringer
- Vekst
- Lønnsomhet
- Næringslivsindeksen
- Oppsummering

Tre teser:

- 1: Befolkningsutvikling er den viktigste indikatoren for regional utvikling
- 2: Flyttestrømmene ut og inn av regionen er avgjørende for befolkningsutviklingen på lang sikt
- 3: Flyttestrømmene påvirkes av endring i antall arbeidsplasser og stedlig attraktivitet

Kommunale arbeidsplasser gitt av befolkningsutviklingen

Statlige arbeidsplasser er politisk bestemt

Økt sysselsetting i privat sektor er derfor målet for regional utvikling

Økt sysselsetting i privat sektor kan bare oppnås med indirekte virkemidler

Nærings-NM

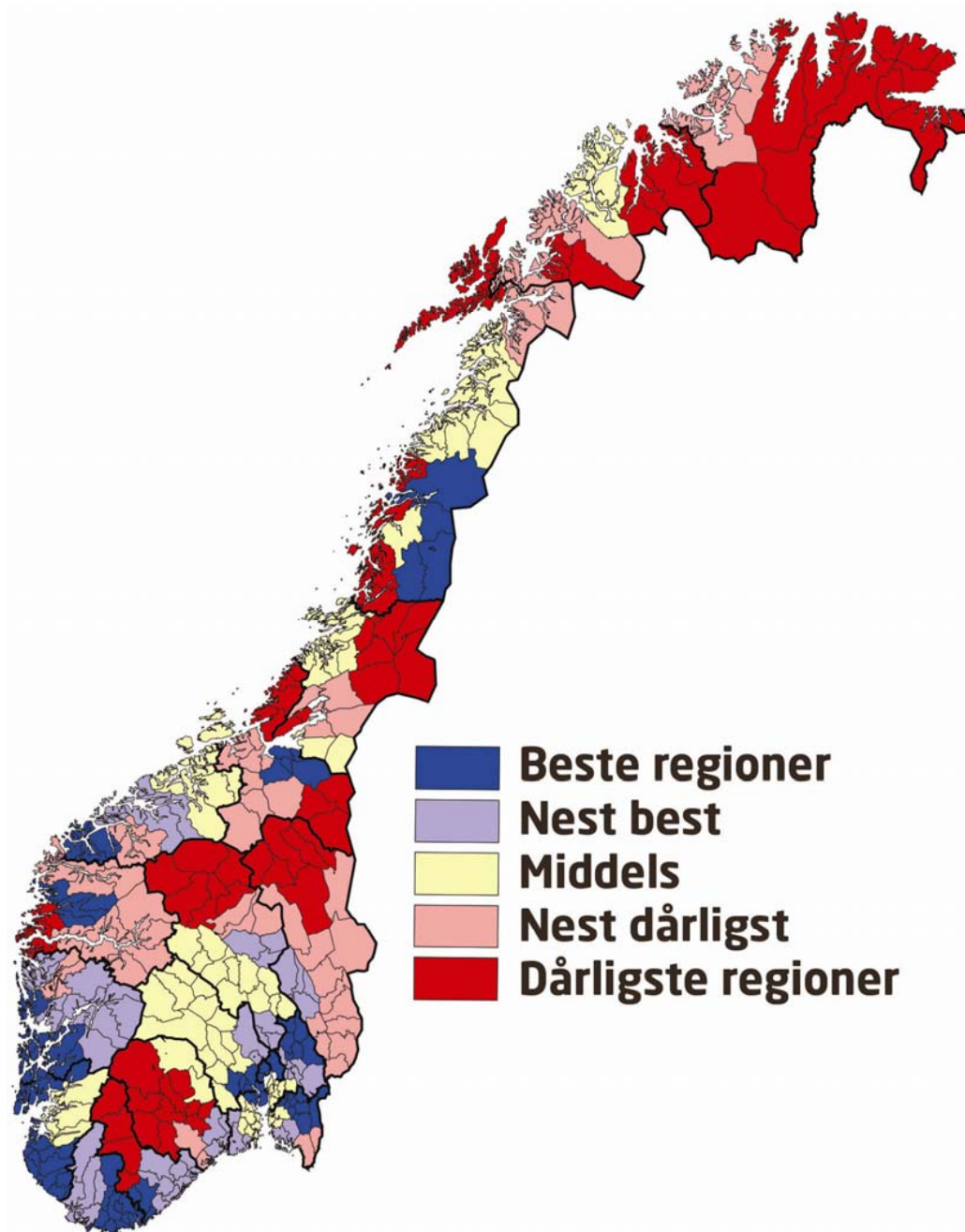
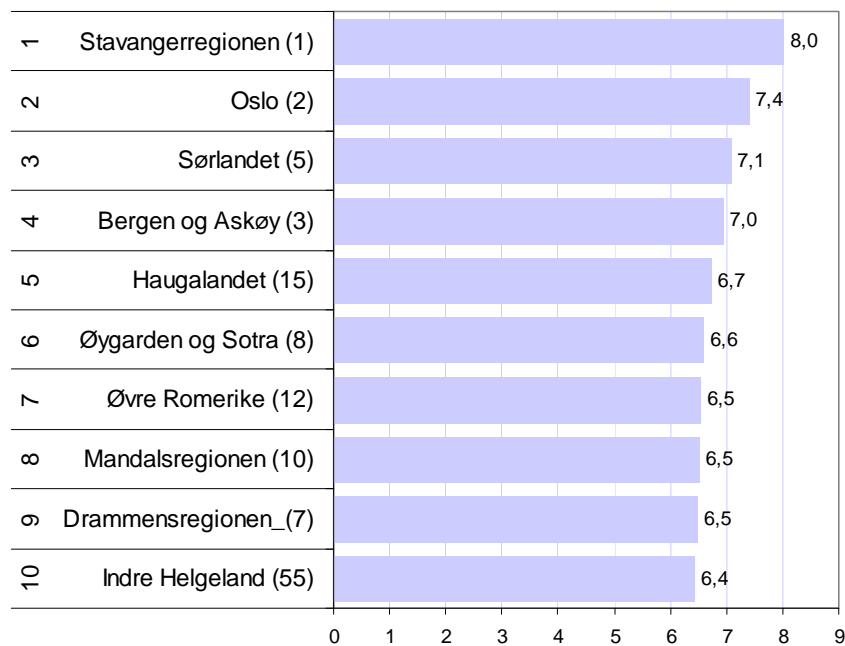
Næringslivsindeksen: Ett mål for næringsutvikling
i kommuner og regioner

Basert på:

1. Lønnsomhet i næringslivet
2. Vekst i næringslivet
3. Nyetableringer
4. Næringslivets relative størrelse

Nærings-NM 2008

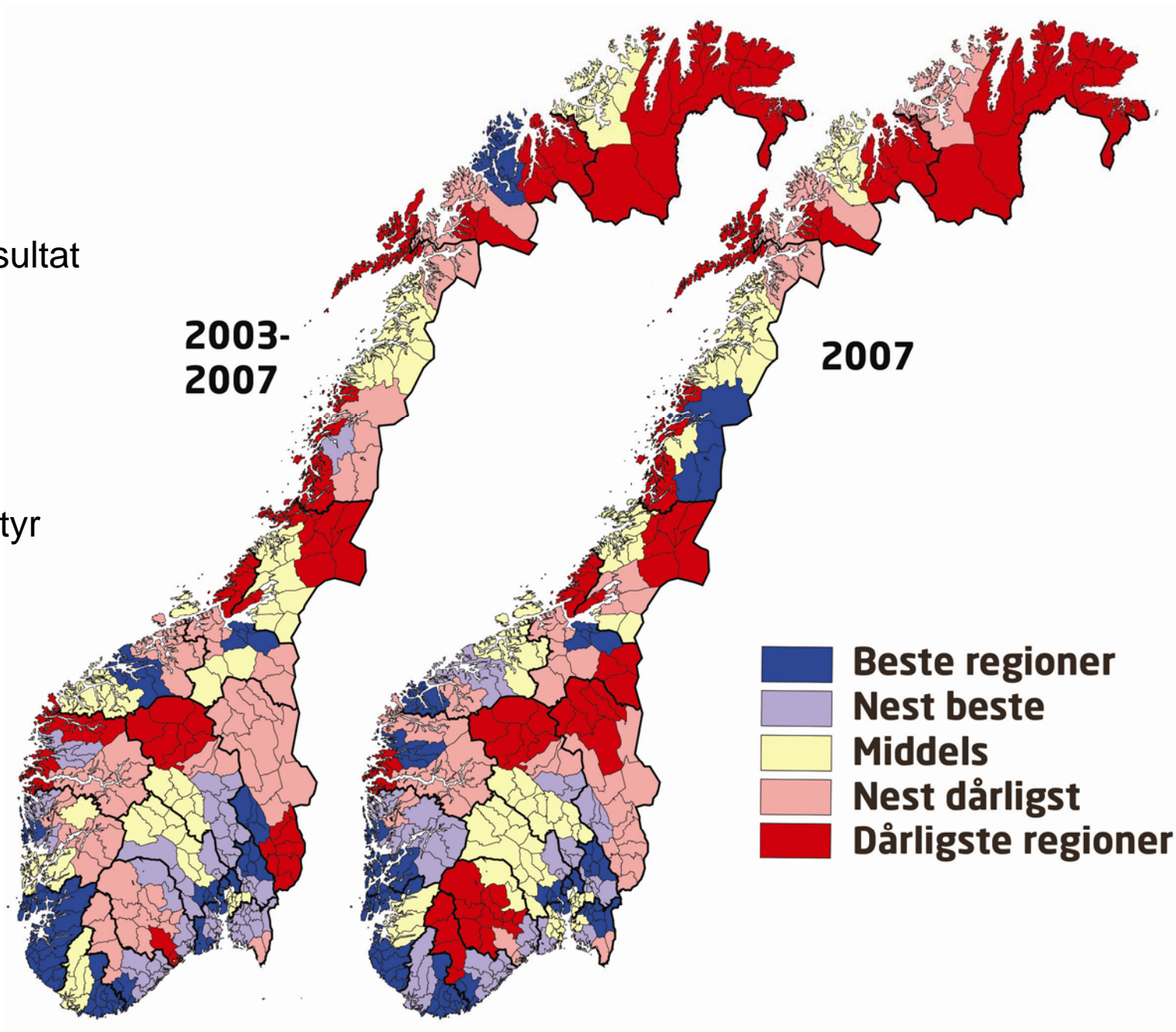

Ganske stabile resultat
fra år til år.

Men alltid noen
overraskelser.

Konjunkturer og
bransjestruktur betyr
mye.

Hva kjennetegner regioner med god næringsutvikling?

	Næringslivs- Indeksen	Andel lønnsomme foretak	Andel vekst- foretak	Etablerings- frekvens
Befolkningsstørrelse	Pos ^{***}		(Pos)	Pos ^{***}
Vekst befolkning	Pos ^{***}	Pos ^{***}		Pos ^{**}
Utdanningsnivå næringsliv			(Neg)	(Pos)
Utdanningsnivå befolkning	(Neg)			Neg [*]
Innovasjon produkt	Pos ^{**}	(Neg)	Pos ^{**}	
Lønnsomhet			Pos ^{**}	(Neg)
Vekst omsetning		Pos ^{**}		(Neg)
Etableringsfrekvens		(Neg)	(Neg)	
Næringstetthet		(Pos)		Neg ^{**}
Bransjestruktur		Pos ^{***}	(Neg)	Pos ^{***}

Samarbeid og regionforstørring, kommunikasjoner

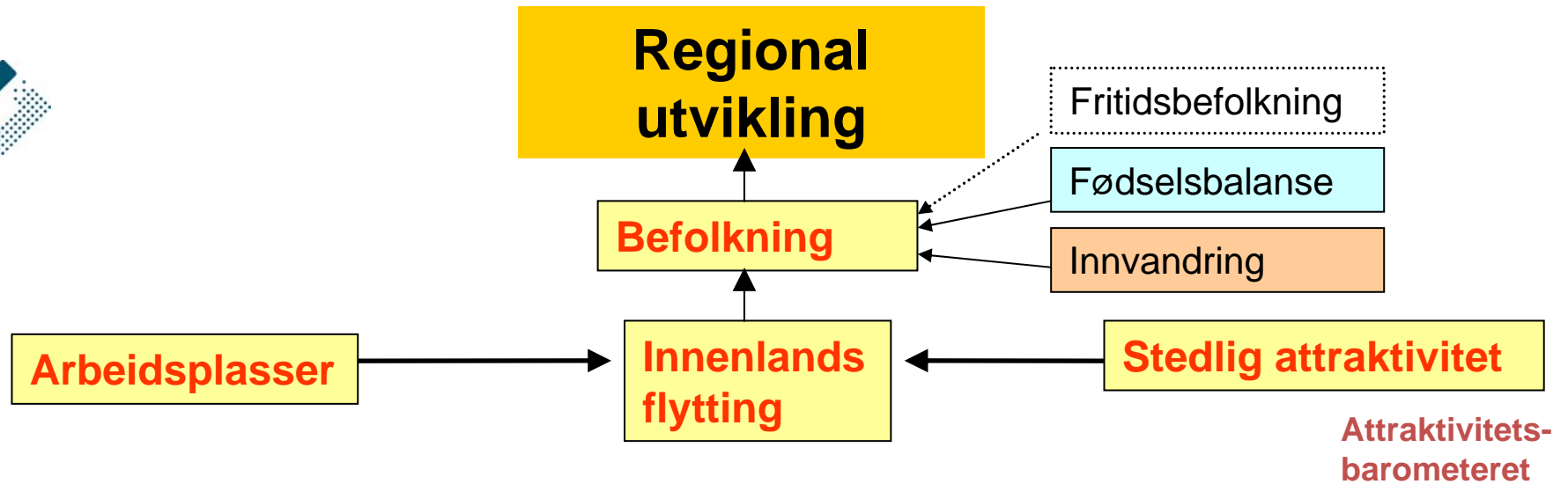
Attraktivitet – vekst i befolkning

Innovasjon

Attraktivitet

som bosted

Befolkningsutviklingen er den viktigste indikatoren for regional utvikling.

Tre sentrale teser:

Innenlands flytting er den viktigste indikatoren for regionens konkurransekraft i forhold til andre regioner.

Det som trekker innflyttere er enten arbeid eller stedlig attraktivitet.

Attraktivitet

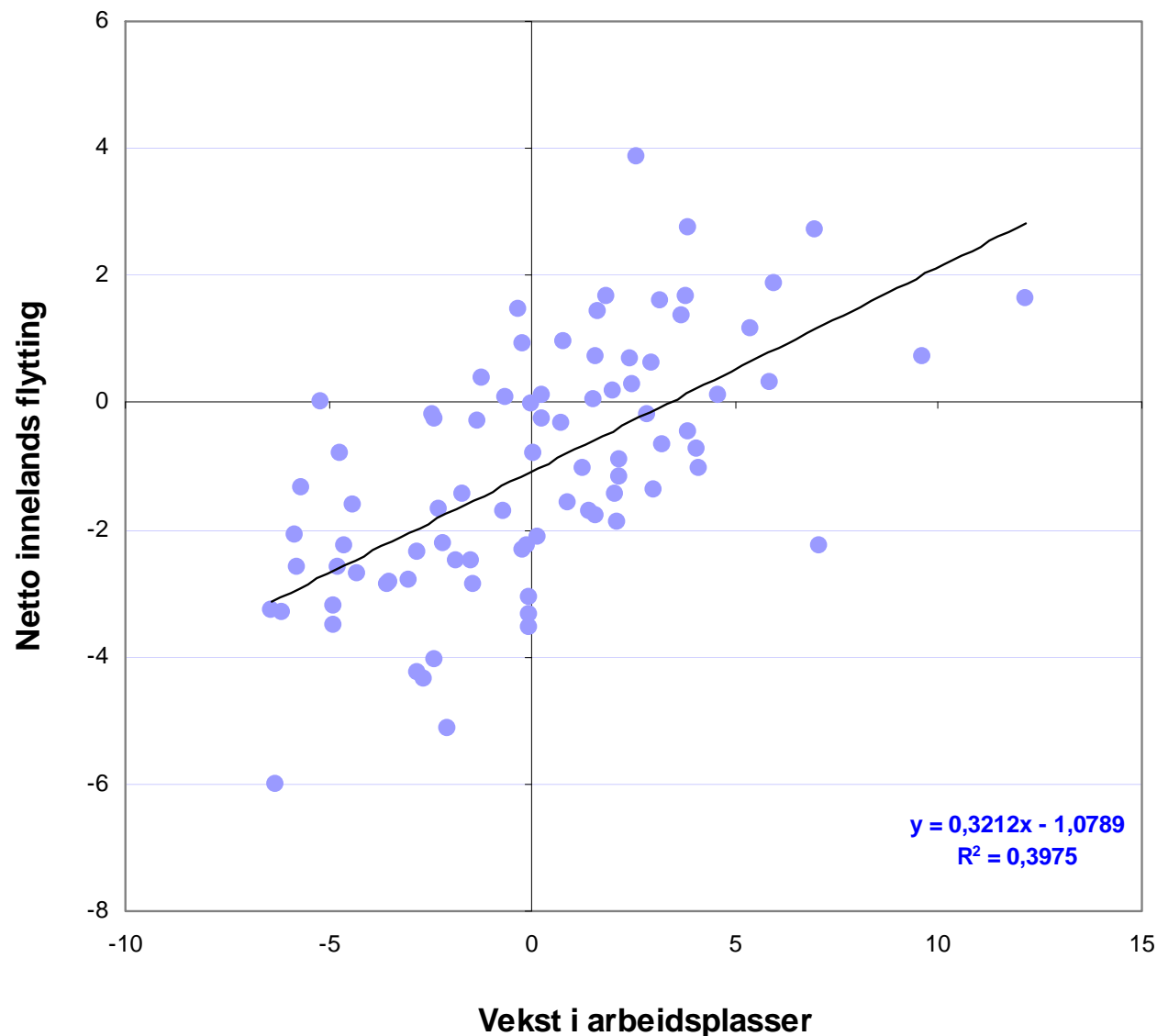
Hvorfor er det viktigere nå enn før?

- Stadig mer pendling, mer fleksibilitet i arbeidslivet
- Stadig mer av næringslivet er rettet mot lokal etterspørsel, mer tjenester og handel, mindre industri og landbruk
- (Mangel på arbeidskraft i mange bransjer og mange steder)

Attraktivitet

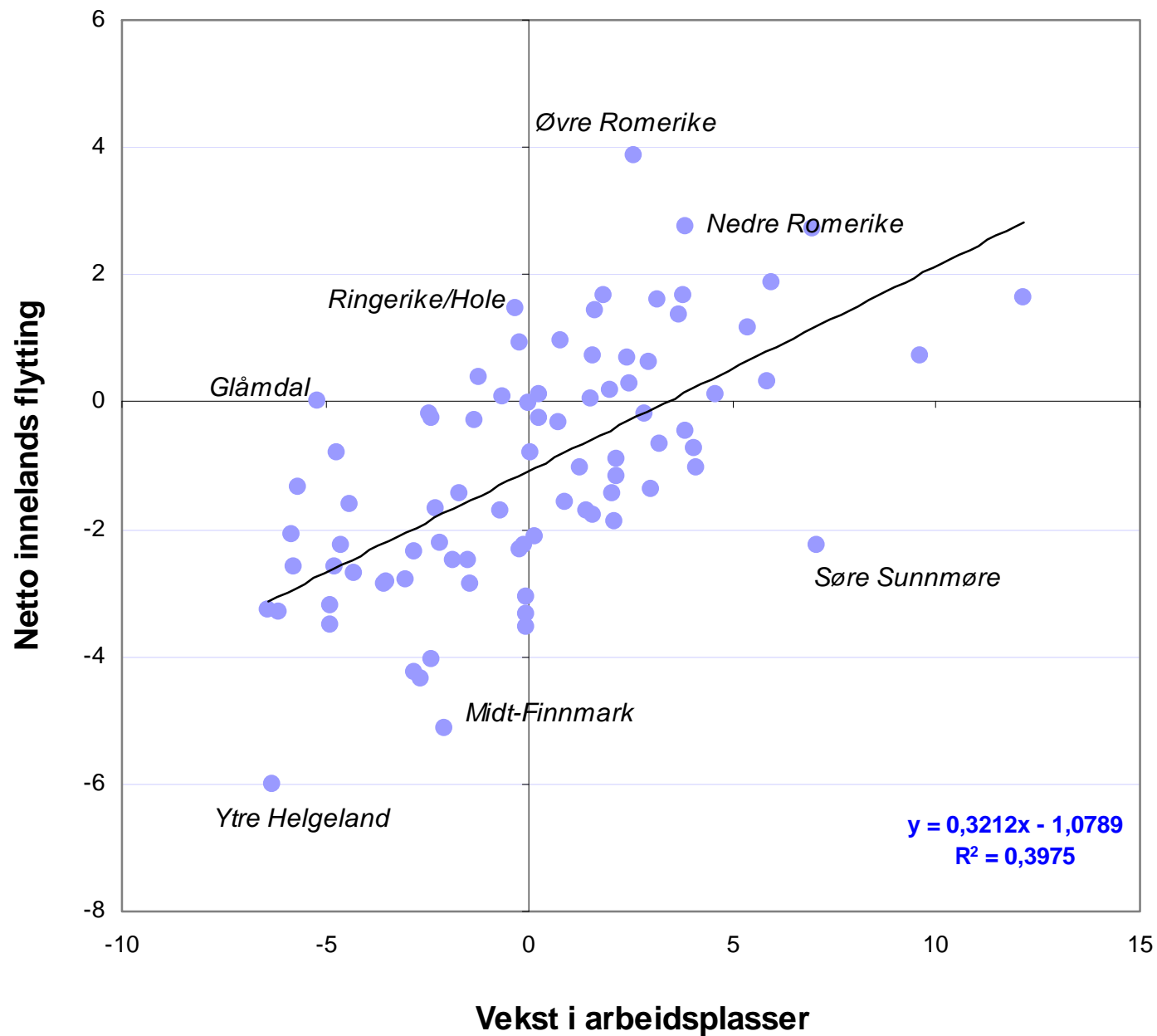
Det er en klar positiv sammenheng mellom arbeidsplassvekst og nettoflytting.

Sammenhengen mellom netto innenlands flytting og vekst i arbeidsplasser (figuren viser avstand til gjennomsnittlig vekst) for regionene i Norge i perioden 2005-2007.

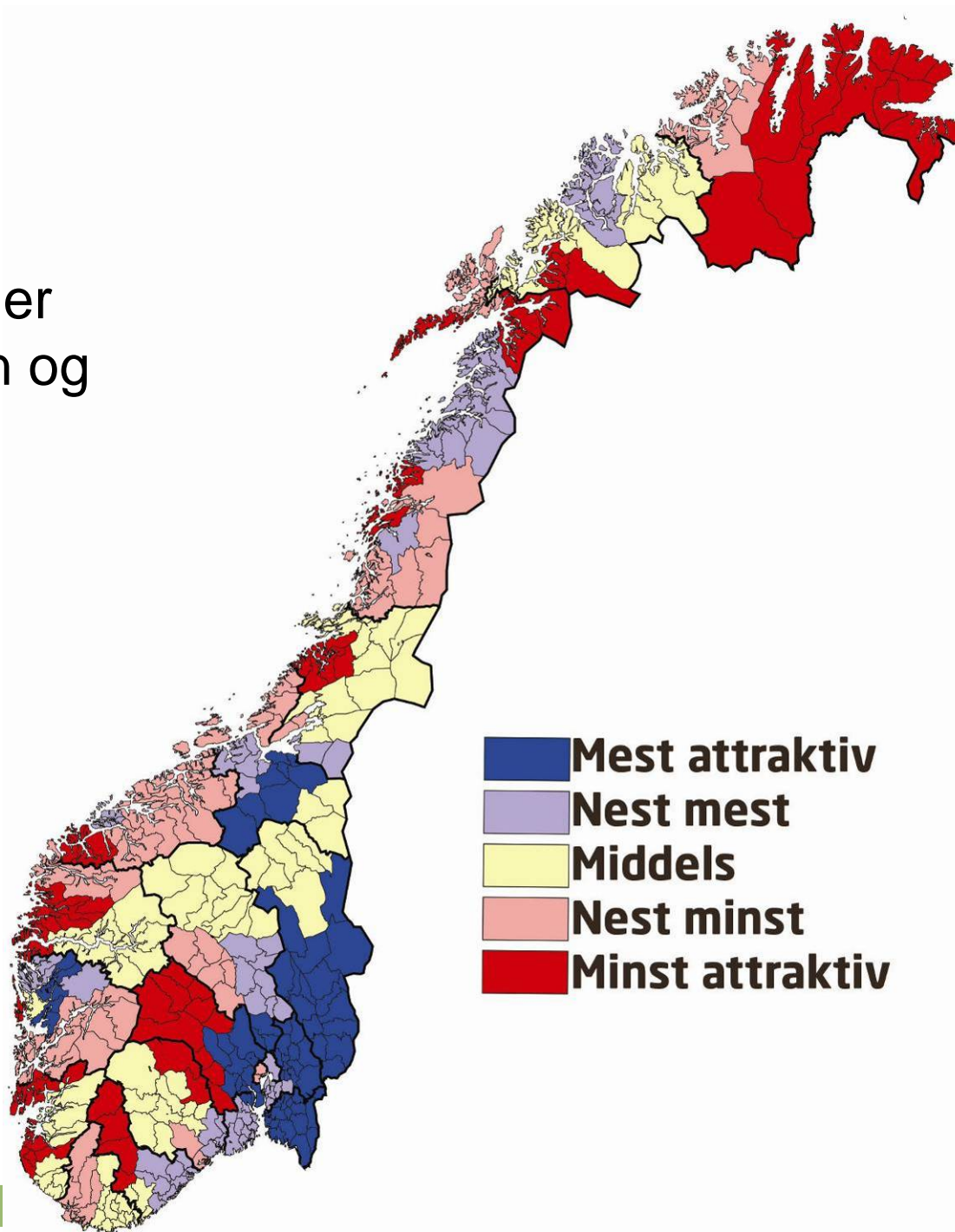
Noen regioner har langt bedre flyttebalanse enn arbeidsplassutviklingen skulle tilsi. Disse har høy attraktivitet.

De mest attraktive regioner er på Østlandet og ved Bergen og Trondheim

Nærhet til storby!

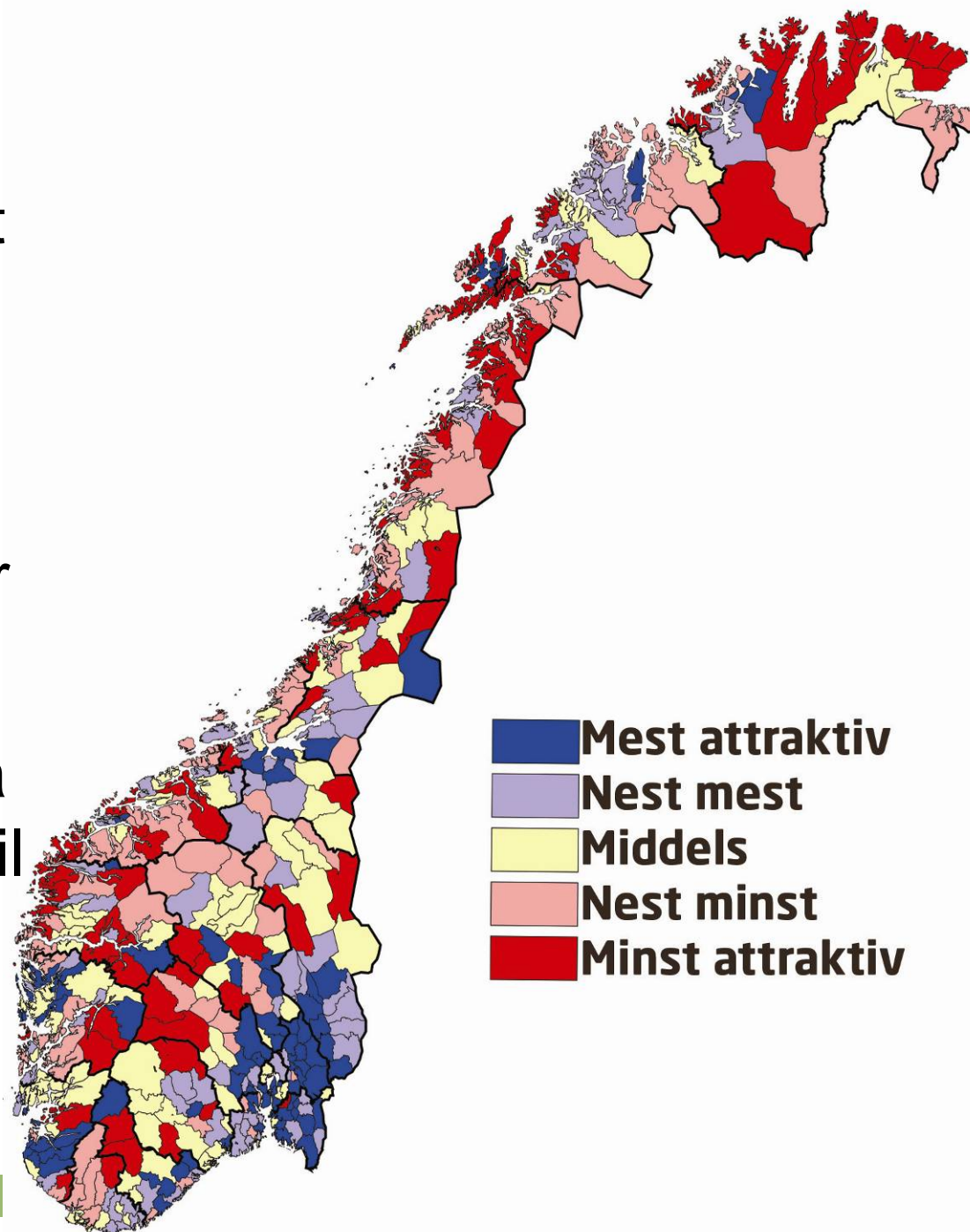

På kommunenivå er det større variasjon.

Kommuner i distriktene kan gå mot strømmen, mange enkeltksempler på slike.

Stedsutvikling kan bidra til å få små kommuner til å "slå statistikken".

Hva skaper Attraktivitet?

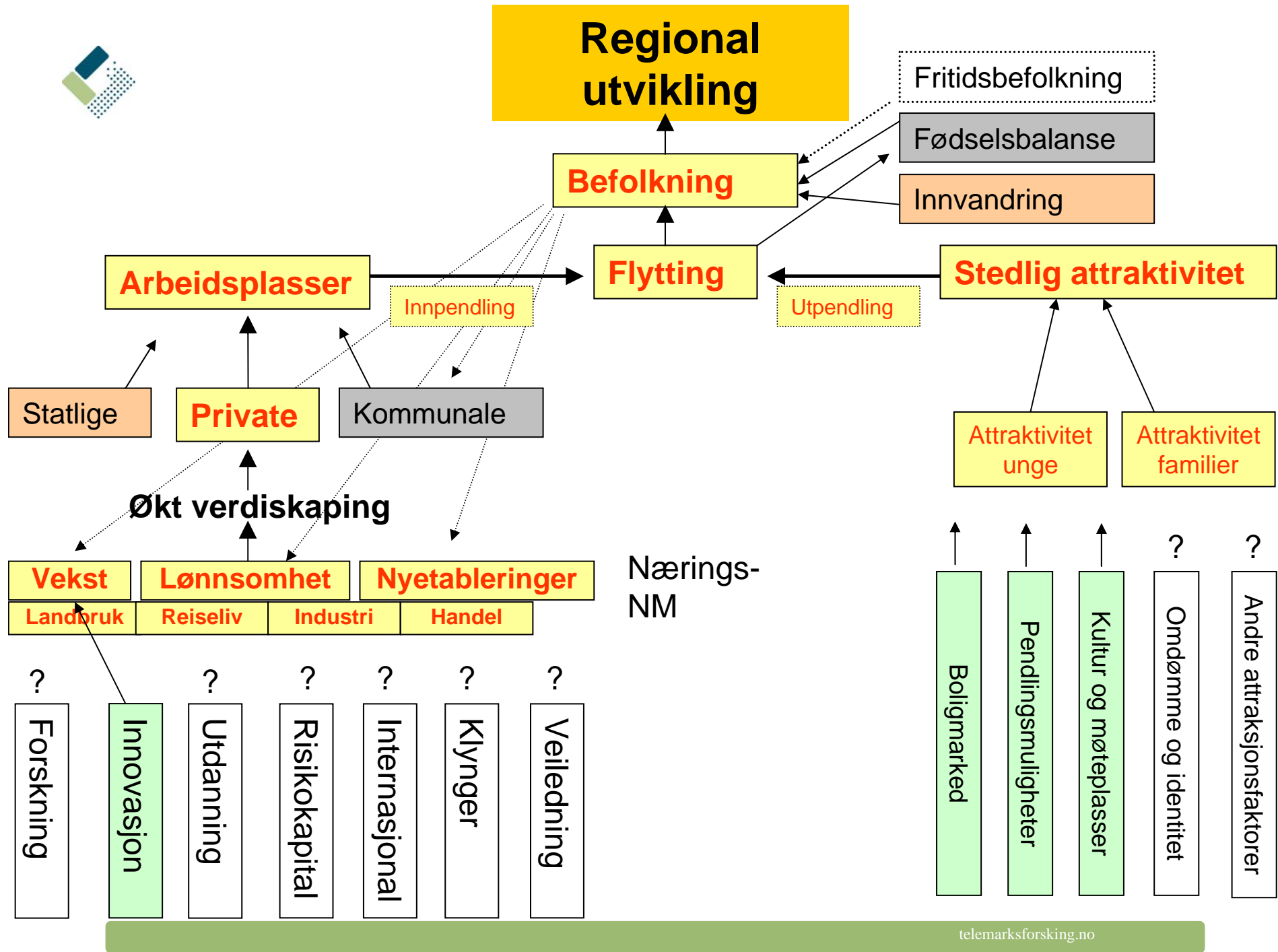
	Kommuner			Regioner		
	Alle	Barne-familier	Unge voksne	Alle	Barne-familier	Unge voksne
Arbeidsmarkedsintegrasjon	Pos***	Pos***	(pos)	Pos*	(pos)	(neg)
Arbeidsplassvekst i nabokommuner	(pos)	(pos)	(pos)	Pos***	Pos***	(pos)
Boligbygging	Pos***	Pos***	Pos***	Pos***	Pos**	Pos**
Høye boligpriser	(pos)	(pos)	(neg)	(neg)	(neg)	(neg)
Befolkningsstørrelse	Pos**	(neg)	Pos***	Pos***	(pos)	Pos*
Kafé-tetthet	Pos***	Pos**	Pos***	Pos***	(pos)	Pos***
Universitet eller høgskole	(pos)	(neg)	Pos***	(neg)	Neg***	Pos***

Bedre kommunikasjoner mot større arbeidsmarkeder

Vekst i naboregioner

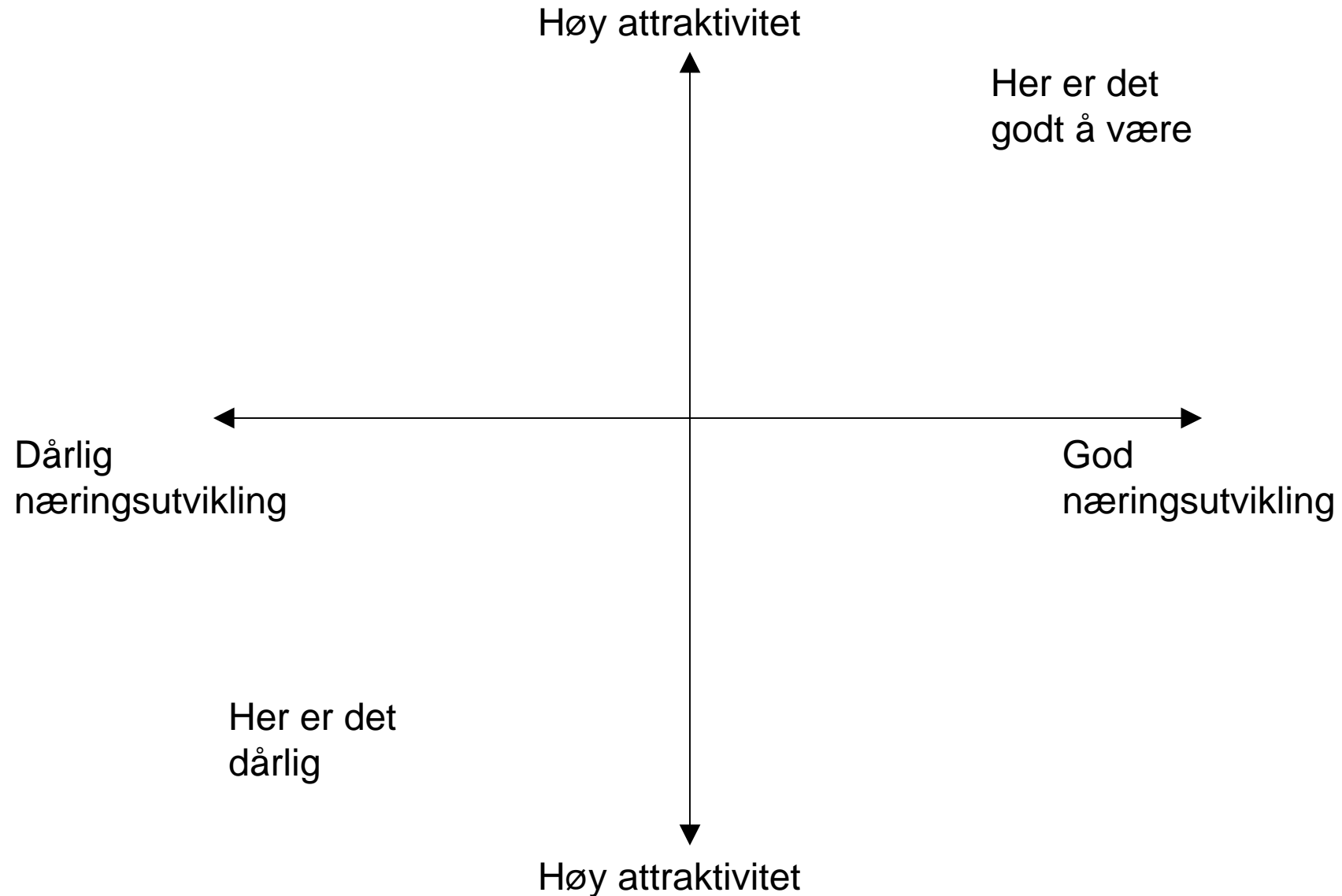
Stimulere til boligbygging

Kafeer, kultur og sosiale møteplasser

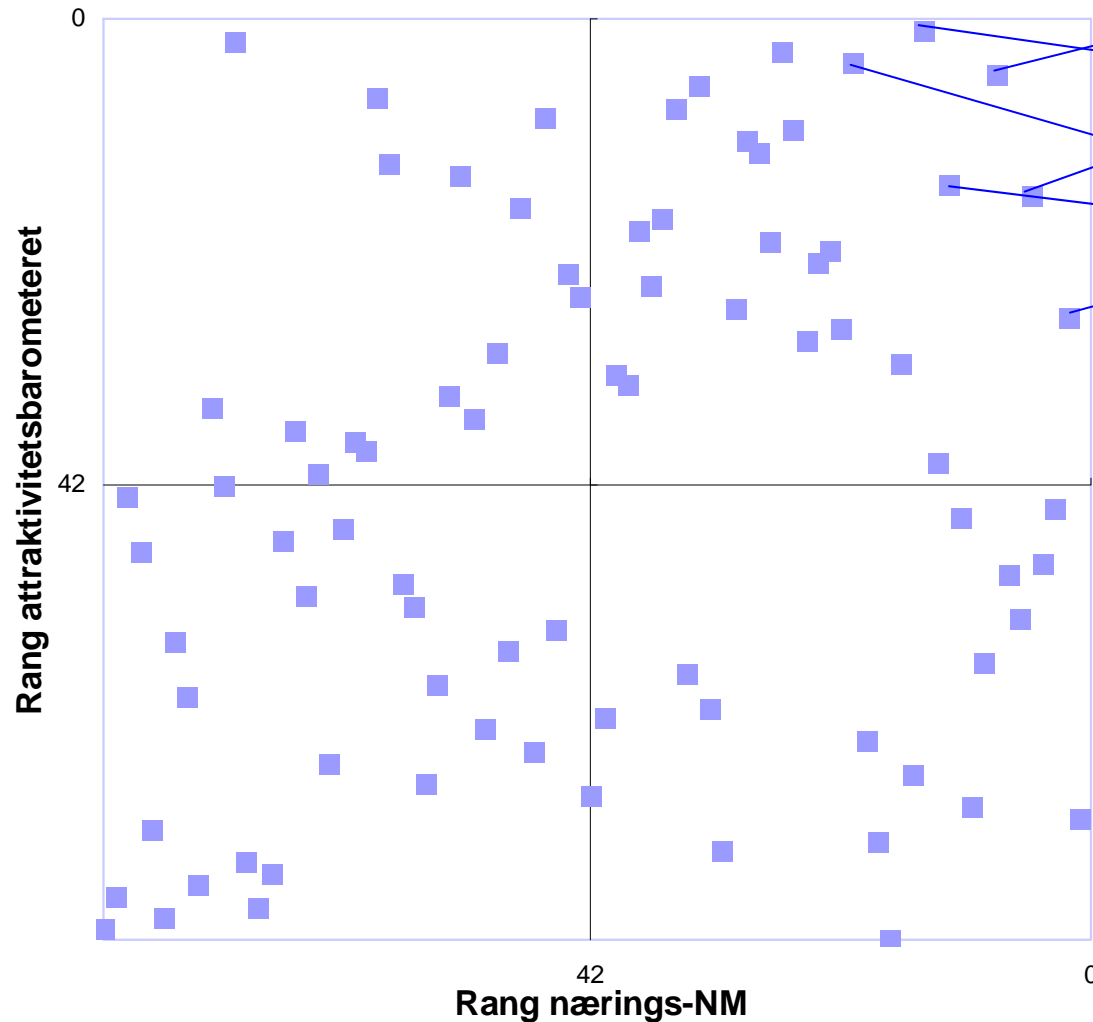
Samlet vurdering

Mest vellykkede regioner

Næringsutvikling og attraktivitet 2005-2007

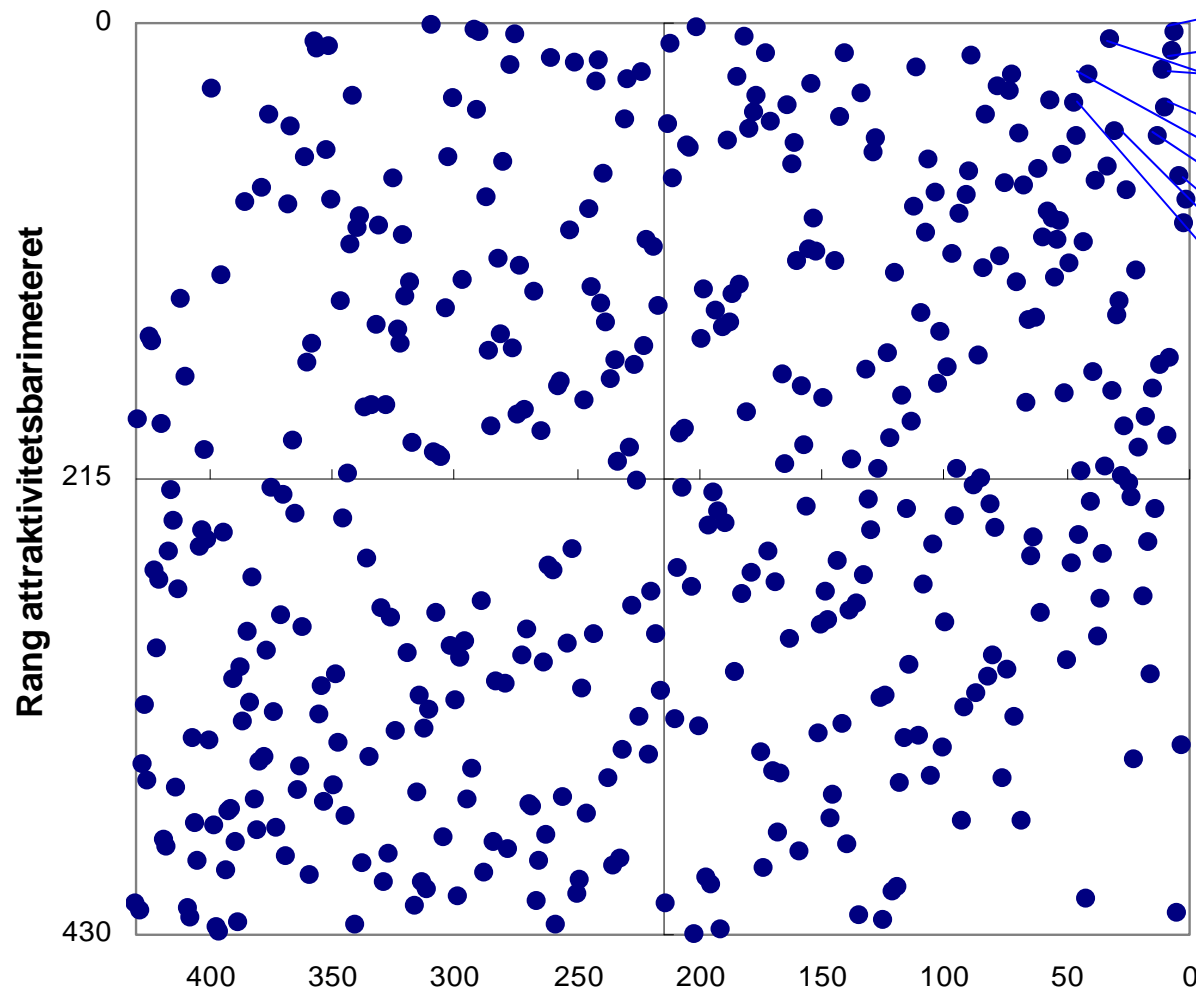

Nr	Region	Nærings- utvikling	Attraktivitet
1	Drammensregionen	8	5
2	Øvre Romerike	14	1
3	Trondheimsregionen	5	16
4	Nedre Romerike	20	4
5	Bjørnefjorden	12	15
6	Oslo	2	27
7	Ringerike/Hole	26	3
8	Nedre Glomma	25	10
9	Indre Østfold	33	6
10	Mosseregionen	28	12
11	Hadeland	29	11
12	Hamar-regionen	35	8
13	Lillehammerregionen	22	21
14	Tromsøregionen	23	22
15	Gjøvik-regionen	27	20
16	Sandefjord/Larvik	16	31
17	Bergen og Askøy	3	44
18	Grenland	21	28
19	Sørlandet	4	49
20	Ålesundregionen	24	29

Mest vellykkede kommuner

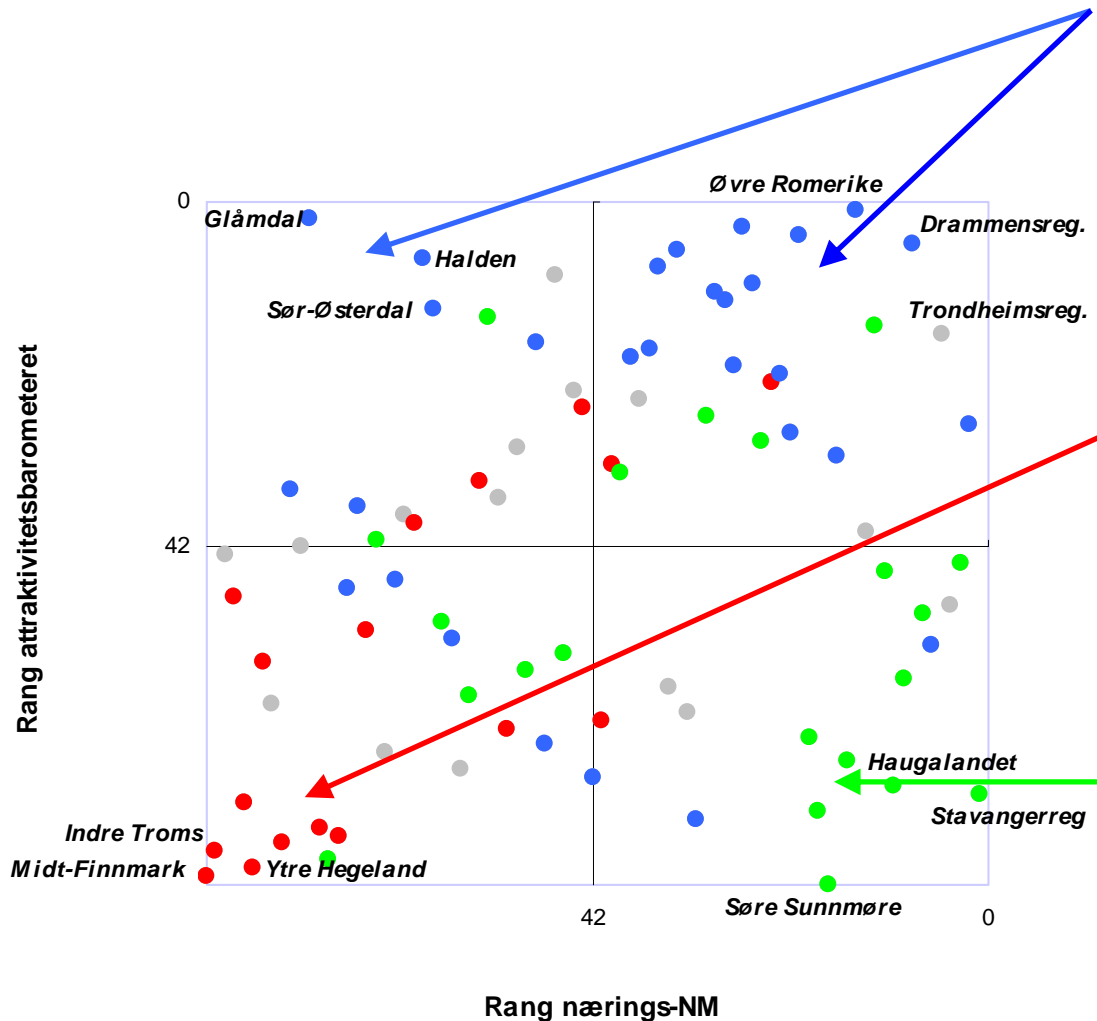
Næringsutvikling og attraktivitet 2005-2007

Rang	Kommune	Nærings- utvikling	Attraktivitet
1	Ullensaker	6	4
2	Klepp	7	13
3	Drammen	11	22
4	Skedsmo	32	8
5	Time	10	40
6	Rakkestad	41	24
7	Trondheim	13	54
8	Sandnes	4	72
9	Gjøvik	30	51
10	Bjerkreim	47	38
11	Sola	1	84
12	Orkdal	57	37
13	Spydeberg	72	25
14	Lier	2	95
15	Lindås	46	53
16	Porsgrunn	33	68
17	Forsand	25	79
18	Gjerdrum	89	16
19	Os	73	32
20	Tønsberg	78	30

Regionale variasjoner

Østlandet – har flest regioner som er attraktive, men har regioner med både god og svak næringsutvikling

Nord-Norge har mange regioner som har både svak næringsutvikling og attraktivitet

Vestlandet – har flest regioner med god næringsutvikling, men også mange med lav attraktivitet

Etter finanskrisa er det sannsynlig med en reduksjon i antall ansatte i bygg og anlegg, industri og primærnæringene, kanskje på 10 %

Offentlig sektor vil antakelig vokse mest de neste årene, kanskje med 3 prosent.

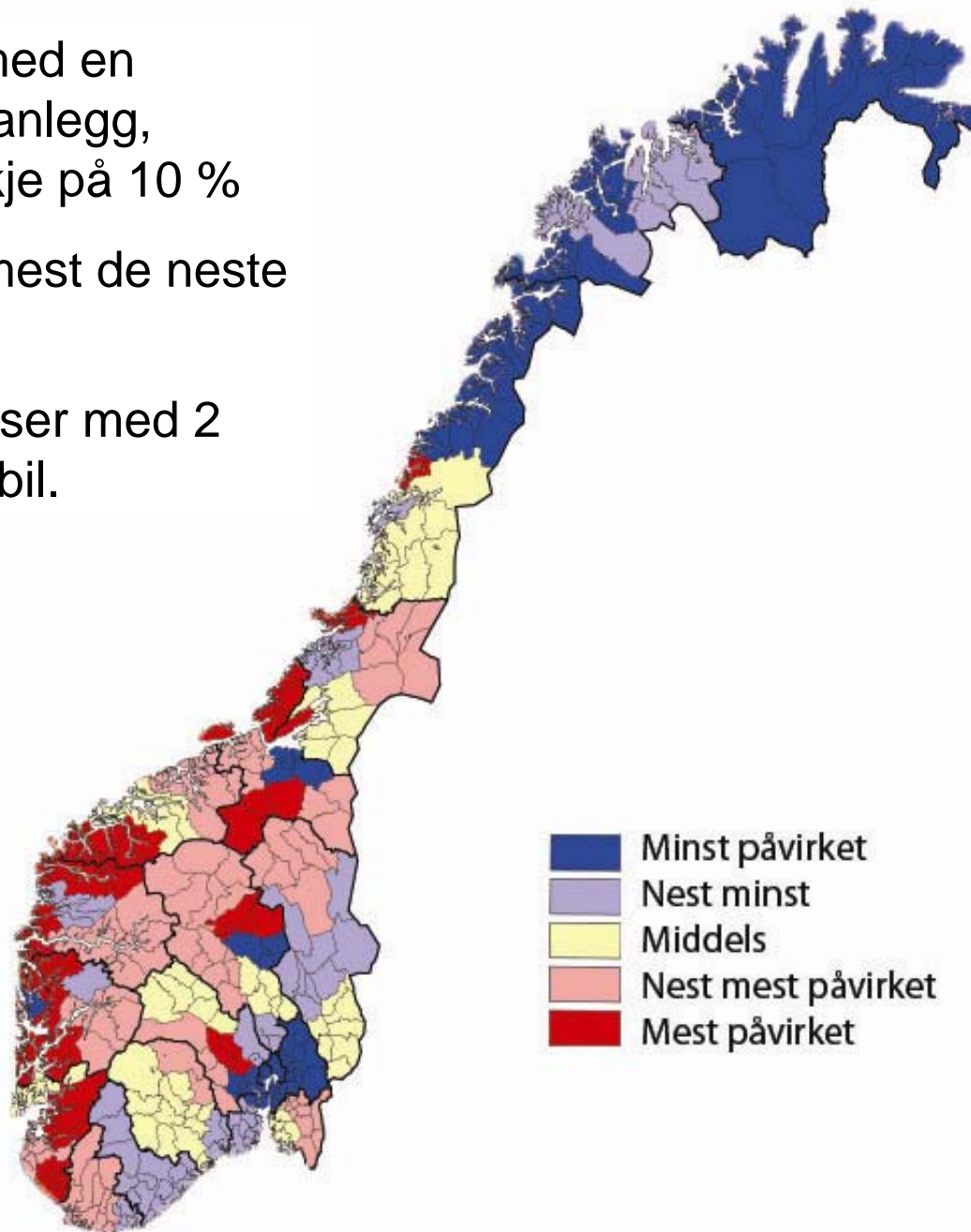
Dersom handel og tjenesteyting vokser med 2 prosent vil sysselsettingen være stabil.

Dette vil få regionale konsekvenser:

Regionene på Vestlandet blir tapere.

Regioner sentralt på Østlandet og Nord-Norge blir vinnere.

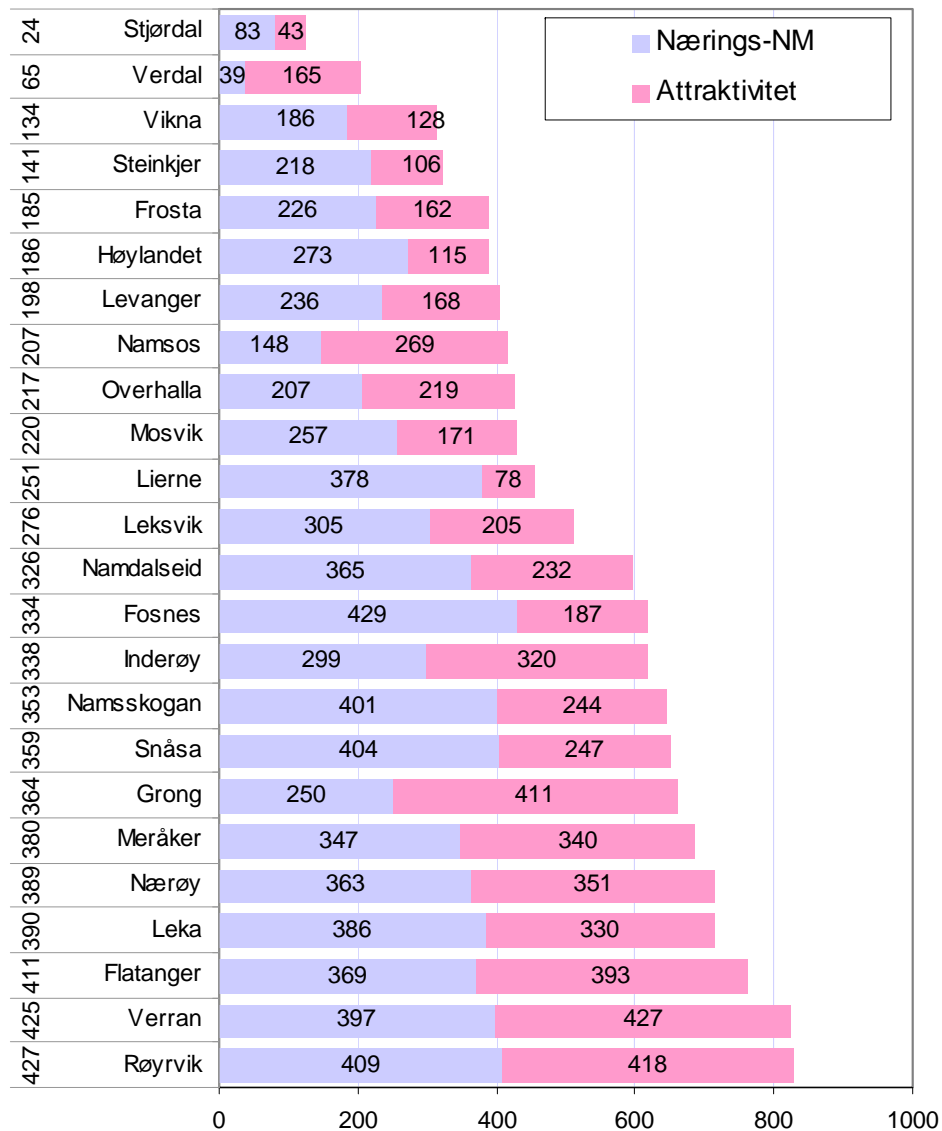
Oslo, Bergen og Trondheimsregionen kommer positivt ut.

Takk for oppmerksomheten!

Knut Vareide

Sum av rangering med hensyn til attraktivitet og næringsutvikling i perioden 2005-2007. Tallene til venstre angir kommunens rangering med hensyn til kombinert plassering på de to indeksene.